

-

YTTRANDE

SLU ID: SLU.ua.2019.2.6-4417

2019-12-19

Stockholm@lansstyrelsen.se

Yttrande över Förvaltningsplan för skarv i Stockholms län (dnr 218-1906-2019)

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, anser att den föreslagna förvaltningsplanen för skarv i Stockholms län är väl genomarbetad och att faktaunderlaget speglar det aktuella kunskapsläget. Ett flertal kustfiskar uppvisar en negativ beståndsutveckling i länet och predation från skarv är sannolikt en bidragande orsak. En reglering av skarvpopulationen i länet kan därför behövas tillsammans med andra åtgärder för att vända utvecklingen för fiskbestånden. Vidare anser SLU att det är av vikt att det i samband med en utvidgad skydds jakt av skarven skapas förutsättningar för riktade vetenskapliga undersökningar för att följa upp effekten av förvaltningsåtgärderna på både skarv- och fiskbestånd.

Generella synpunkter

SLU:s kustfiskövervakning visar att beståndsutvecklingen är negativ för ett flertal arter i Stockholms län. Tillgänglig publicerad och pågående forskning visar att skarven sannolikt är en bidragande orsak till nedgångarna. En reglering av skarvpopulationen i länet kan därför behövas tillsammans med andra åtgärder för att stärka fiskbestånden och de ekosystemtjänster de står för. Förslaget till förvaltningsplan för skarv i Stockholms län beskriver problembilden och kunskapsläget på ett tillfredsställande sätt. SLU stöder förslaget till reglering av skarv i länet som beskrivs i förvaltningsplanen.

I planen är det ibland otydligt vad som utgör belagda fakta och i vilka fall kunskapsläget är svagt. Det kan därför vara bra att förtydliga detta i planen och även peka tydligare på vilka kunskapsbehov som föreligger. I linje med detta är det av yttersta vikt att en kommande reglering av skarvpopulationen i Stockholms län åtföljs av en vetenskaplig uppföljning av åtgärderna, eftersom resultaten av åtgärderna är av nationellt intresse. I planen föreslås att man ska utföra inventeringar av skarvpopulationen och fiskbestånd. SLU stöder detta och föreslår att även studier gällande skarvens födoval i länet utförs, liksom en kartläggning av artens förekomst och födosökområden, både under och utanför häckningsäsong. Därigenom kan man erhålla ett tillräckligt dataunderlag för att bedöma effekterna av vidtagna förvaltningsåtgärder och skapa den kunskapsbas som behövs för en adaptiv och ekosystembaserad förvaltning. Ansvar för finansiering och samordning av detta arbete ligger lämpligen på berörda nationella myndigheter.

I planen lyfts några punkter av stor vikt för den framtida förvaltningen av skarv i Sverige. Bland annat pekar man på att Naturvårdsverket bedömer att skarven uppfyller kriterierna för en gynnsam bevarandestatus idag, men att det saknas en definition av vilka populationsnivåer som kan anses utgöra gynnsam bevarandestatus. SLU stöder länsstyrelsens förslag i frågan, om att på nationell nivå definiera vad som utgör gynnsam bevarandestatus för skarvens del. Detta skulle göra det möjligt att minimera konflikter mellan havsmiljö- och vattenmiljöförvaltningen, fiskförvaltningen å ena sidan och viltförvaltningen å andra sidan. EU-kommissionen är tydlig med att medlemsstaterna har stora möjligheter att själva förvalta populationen av skarv, och för en aktiv förvaltning krävs att man ställer upp tydliga målkriterier.

SLU noterar att det i planen saknas en tydlig beskrivning av vilka förvaltningsåtgärder man avser vidta för att målet för reduktion av skarvbeståndet ska kunna nås. En sådan reduktion kräver en stor ideell insats. Förutom riktade åtgärder mot kolonier och vissa känsliga områden är en möjlighet att tillåta skydds jakt på eget initiativ. Denna skydds jaktform fanns i Västra götaland fram till 2014, och innebar att skarvjakt var möjlig för alla jakträttsinnehavare, under normal jakttid för andra sjöfågelarter, med motivering att detta minskade konflikten. Längs västkusten har skarven historiskt ansetts som ett jaktbart byte väl i klass med andra sjöfåglar. Om det ges möjlighet kan säkert denna tradition utvecklas även i Stockholms län om jägarna får förtroende att nyttja skarven som en positiv resurs.

Specifika synpunkter

- På s. 7 sägs följande: ”Skarvar är så kallade födoopportunisterna som främst äter av den fisk de lättast kan fånga på den plats där de fiskar. De föredrar fisk i storlek 15 - 20 cm. Om prefererade byten saknas kan de ta betydligt större fiskar och ibland utgör småfisk stor andel födans vikt. Det kan dock inte ses annat än i maginnehåll från skjutna skarvar och det finns få sådana undersökningar. Viktandelen spigg (som aldrig blir stora) varierar stort

mellan dessa få undersökningar. Hur vanligt det är att de äter mycket spigg vet man därför inte”. Det finns alternativ till analys av maginnehåll för att ta reda på skarvars födoval och här bör andra ickedödliga metoder tas upp. Man kan exempelvis undersöka spyor (främst från ungar i kolonier) och spybollar. I dessa kan otoliter och ben (spiggtaggar) identifieras och kvantifieras.

- S. 17-18, angående ”Ansökan om skydds jakt” och ”Länsstyrelsens handläggning”: Vid handläggningen kan det vara lämpligt att prioritera de ansökningar som ger möjlighet till bra uppföljning av effekter på skarv- och fiskpopulationer. I fall där behov av en vetenskaplig bedömning av jaktens effekter bedöms föreligga kan det vara lämpligt att diskutera utformningen av tillstånden med forskare vid SLU och andra universitet för att maximera möjligheterna till uppföljning.
- På s. 23 sägs att ”För att få bort skarvarna från delar av skärgården eller områden som är särskilt betydelsefulla för fiskreproduktion anser Länsstyrelsen att fokus bör vara att förhindra etablering på våren i dessa områden. Exempel på känsliga områden för fisk är de fredningsområden som finns i skärgården. Dessa områden bör skyddas från nya koloniseringar. Skarven har dock stora födosöksområden varpå ett större område runt dessa fredningsområden är i behov av extra skydd.” SLU håller med om att fiskreproduktionsområden är i extra stort behov av skydd. Utöver reglering av kolonier i närområdena kan även överväga att implementera skydds jakt på födosökande skarvar under vissa perioder, eller utveckla skrämsemetoder, i dessa områden.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Torleif Härd vid fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap efter föredragning av koordinator Fredrika von Sydow. Innehållet har utarbetats av forskarna Ulf Bergström, Karl Lundström och Sven-Gunnar Lunneryd, samt, miljöanalytiker Maria Ovegård och forskningsassistent Kristin Öhman, alla vid institutionen för akvatiska resurser.

Torleif Härd

Fredrika von Sydow